

Anmälan om svar på remiss Europeiska Kommissionens förslag till förordning om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av gigabitnät för elektronisk kommunikation (gigabitinfrastrukturakten)

Remiss från Finansdepartementet

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Anmälan om svar på remiss godkänns.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Finansdepartementet har remitterat Europeiska kommissionens förslag till förordning om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av gigabitnät för elektronisk kommunikation (gigabitinfrastrukturakten) till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Förslaget till förordning om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av gigabitnät för elektronisk kommunikation syftar till att åtgärda bristerna i direktivet om minskade kostnader för bredband och bidra till en kostnadseffektiv och snabb utbyggnad av de nät med mycket hög kapacitet som är nödvändiga för att tillgodose EU:s ökade konnektivitetsbehov.

På grund av kort remisstid har staden svarat med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har i sin tur remitterat ärendet till dotterbolagen AB Familjebostäder, AB Stockholms hem, AB Stokab och AB Svenska Bostäder. Trafikkontoret har svarat med ett kontorsyttrande. AB Svenska Bostäder och AB Stockholms hem har avstått från att svara på remissen. Stadsbyggnadsnämnden har ej inkommit med svar.

Stadsledningskontoret välkomnar initiativ som syftar till att öka utbyggnaden av digital infrastruktur inom EU och i förlängningen möjliggöra digitaliseringen av samhället i stort. Stadsledningskontoret anser dock att en större hänsyn behöver tas till den nationella kontexten där Sverige redan idag ligger långt fram i utbyggnadstakt och har väl fungerande modeller för tillståndsgivning.

Trafikkontoret har inga egentliga synpunkter på eller invändningar kring förordningsförslaget men bedömer det som troligt att förslaget kommer innebära initialt större administrativ påverkan på trafikkontorets verksamhet. Dock är det i dagsläget för tidigt att veta i vilken omfattning.

Stockholms Stadshus AB ställer sig bakom dotterbolagens svar i sin helhet och vill särskilt betona innehållet i AB Stokabs remissvar angående vikten av att kunna neka tillträde till kanalisation för det fall då svartfiber erbjuds på likvärdiga villkor.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen godkänner anmälan om svar på remiss.

Stockholm den 20 september 2023

Karin Wanngård

Bilaga

Förslag till förordning om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av gigabitnät för elektronisk kommunikation och om upphävande av direktiv 2014/61/EU, dnr KS 2023/443-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

Digital infrastruktur av hög kvalitet är, precis som gas-, vatten- och transportnät, en allt viktigare förutsättning för ekonomin och det alltmer växande digitala tjänsteutbudet. Givet den snabba utvecklingen av digital teknik, krävs det betydande investeringar i nät för att kunna hålla jämna steg med den ökande efterfrågan på bandvidd.

De mål för den digitala agendan som det nuvarande direktivet om minskade kostnader för bredband bygger på har till största delen uppfyllts, men har också blivit föråldrade. Med tanke på företags och privatpersoners ökade behov av fast och mobil konnektivitet med mycket hög kapacitet, är det inte längre framtidssäkert med tillgång till endast 30 Mbit/s. I sitt meddelande *Digital kompass 2030: den europeiska vägen in i det digitala decenniet* fastställer kommissionen därför uppdaterade mål för 2030 som bättre motsvarar de förväntade behoven av konnektivitet i framtiden.

Förslaget till förordning syftar till att åtgärda bristerna i direktivet om minskade kostnader för bredband och bidra till en kostnadseffektiv och snabb utbyggnad av de nät med mycket hög kapacitet som är nödvändiga för att tillgodose EU:s ökade konnektivitetsbehov. Förslaget anses vara förenligt med befintliga bestämmelser inom området samt med unionens politik inom andra områden som till exempel klimatmålen i den europeiska gröna given.

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har i sin tur remitterat ärendet till dotterbolagen AB Familjebostäder, AB Stockholms hem, AB Stokab och AB Svenska Bostäder. Trafikkontoret har svarat med ett kontorsyttrande. AB Svenska Bostäder och AB Stockholms hem har avstått från att svara på remissen. Stadsbyggnadsnämnden har ej inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 april 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stad välkomnar initiativ som syftar till att öka utbyggnaden av digital infrastruktur inom EU och i förlängningen möjliggöra digitaliseringen av samhället i stort. Förordningen innehåller ett antal förslag för att förenkla processen för aktörer som vill bygga infrastruktur, vilka kan ha en positiv påverkan på utbyggnaden i flera EU-länder. Det är dock inte självklart att den skulle ha samma effekt i Sverige då PTS statistik anger att 97 % av alla hushåll och företag har tillgång till 1 Gbit/s eller fiber i absoluta närheten.

I Sverige finns redan en utbyggnadslag som i stora drag ger aktörer rätten att begära tillträde till andras fysiska infrastruktur. Från aktörshåll finns det dessutom oftast ingen vilja att hyra in sig i andras rör då det innebär löpande kostnader. Aktörer väljer istället att hyra in sig i andra aktörers nät, vilket det finns stora möjligheter till. I Stockholms stad finns till exempel stadens eget fiberbolag AB Stokab vars affärsmodell är att tillhandahålla ett heltäckande operatörsneutralt nät av svart fiber. Detta är en modell som har visat sig framgångsrik och som många städer runt om i världen har försökt efterlikna och som ligger i linje med intentionerna i detta förslag. Det finns inget egenvärde i att bygga nät där det redan finns täckning. Det bör därför snarare ställas krav på att nyttja befintlig passiv infrastruktur effektivare genom att nätoperatörer måste dela på fysisk, passiv och aktiv utrustning istället för att bygga parallella nät. Stadsledningskontoret vill därför särskilt betona vikten av att kunna neka tillträde till kanalisation för det fall då svartfiber erbjuds på likvärdiga villkor.

Förslaget innebär även att fiberinfrastruktur ska vara standard vid nybyggnation och omfattande reoveringar. Detta ställer sig stadsledningskontoret positivt till och framhåller att detta är standardförfarande i Sverige redan i dag.

Förslaget anger att tillståndsförfarande och nätverksinformation ska vara tillgänglig via en nationell digital accesspunkt, SIP.

Detta bör inte införas på ett sätt som sätter det kommunala självstyret ur spel. Om bygglov för telekom ska hanteras på en nationell plattform utanför ordinarie bygglovsverksamhet finns stor risk för felbedömningar eller att många beslut blir tysta beslut, det vill säga att ansökningar beviljas efter en viss tid utan att ett egentligt beslut fattats, vilket förslaget möjliggör. Stockholms stad anser att det är tveksamt om nyttan med förordningen överstiger kostnaden för att implementera en SIP.

Stadsledningskontoret anser att den fortsatta utvecklingen för utbyggnaden av digital infrastruktur bör kunna inrymmas inom befintlig samordning av arbeten på stadens anläggningar. Samordningen omfattar idag ett systematiskt arbete och digitala system som bidrar till samförläggning med möjlighet till ökad kostnadseffektivitet och synergier i projekt samtidigt som störningar minskar då samtliga planerade arbeten kan genomföras samtidigt på samma plats. På nationell nivå finns en befintlig webbtjänst Ledningskollen som stöd för ledningssamordning i samband med schaktarbeten som bör återanvändas.

Artikel 4 i förslaget anger att minimiinformation om befintlig fysisk infrastruktur snabbt ska göras tillgänglig via en SIP för operatörer som planerar bygga ut nät med hög kapacitet eller tillhörande faciliteter. Infrastruktur är i detta sammanhang exempelvis rör, ledningar, master, kopplingskåp, byggnader, ingångar till byggnader samt väg- och gatuutrustning som exempelvis trafikljus och lyktstolpar. Stadsledningskontoret betonar särskilt säkerhetsaspekten i detta då det inte är lämpligt att samla information om all befintlig infrastruktur på samma plats eller

lämna ut säkerhetsklassad information. Det är viktigt att omfattningen av informationsunderlaget som ska nyttjas av aktörerna kvalitetssäkras av Stockholms stad då data förändras löpande i en växande stad med ständigt pågående projekt och störningskänslig försörjningsinfrastruktur. Även om undantag får göras för att kunna säkerställa säkerhet så är även detta informationsklassad information som ej bör lämnas ut.

Stadsledningskontoret anser vidare att förslaget kan innebära en utökad administrativ börda för de delar av organisationen som arbetar med tillståndsgivning såsom trafikkontoret och stadsbyggnadskontoret men även för aktörer som agerar som nätoperatörer eller ansvarar för fysisk infrastruktur såsom AB Stokab, Stockholm vatten och avfall AB, trafikkontoret samt stadens fastighetsbolag som blir ansvariga för att tillhandahålla information.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen anser remissen besvarad i enlighet med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 maj 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förslaget är omfattande och det är i dagsläget för tidigt att säga till vilken omfattning direktivet kommer påverka trafikkontorets verksamhet, både finansiellt och operationellt. Trafikkontoret har inga egentliga synpunkter på eller invändningar kring förordningsförslaget men har följande tillägg.

Enligt förslag kommer det uppstå vissa kortsiktiga kostnader, främst kopplat till administrationen. Kostnaderna är kopplade till införandet av enhetliga tillståndsförfaranden och digitala ingångspunkter/plattformar för handläggning av tillstånd samt tillhandahållande av och beviljande av tillgång till information. När ingångspunkterna/plattformarna väl har inrättats förväntas förordningen dock leda till årliga administrativa kostnadsbesparingar för operatörer av elektroniska kommunikationsnät. Dessa besparingar kommer från bättre tillträde till nät och offentlig fysisk infrastruktur som inte tillhör nätet och handläggning av ansökningar om tillstånd. Offentliga myndigheter, inklusive kommuner, kommer också att kunna göra besparingar, dock finns det inte i förslaget några uppskattningar framtagna.

Direktivet innehåller förslag på åtgärder som ligger inom trafikkontorets verksamhet, bland annat infrastruktur och tillståndsgivning. Några exempel som kan ge påverkan på trafikkontoret uppdrag:

Om det inte finns något motiverat undantag kan fysiska infrastrukturelement som ägs eller kontrolleras av offentliga myndigheter, även om de inte ingår i ett nät, också hysa delar av elektroniska kommunikationsnät och bör göras tillgängliga för att

underlätta installation av nätelement för nät med mycket hög kapacitet, särskilt trådlösa nät. Exempel på fysiska infrastrukturelement är byggnader, ingångar till byggnader och andra tillgångar, bland annat väg- och gatuutrustning såsom lyktstolpar, trafikmärken, trafikljus, annonspelare.

Om begäran är rimlig, i synnerhet om så krävs för att dela befintlig fysisk infrastruktur eller samordna bygg- och anläggningsprojekt, bör operatörer ges möjlighet att genomföra undersökningar på plats och begära information om planerade bygg- och anläggningsprojekt på öppet redovisade, proportionella och icke-diskriminerande villkor och utan att det påverkar de skyddsåtgärder som antagits för att säkerställa nätens säkerhet och integritet, skydd av konfidentialitet samt drifts- och affärshemligheter.

Ett antal olika tillstånd för utbyggnad av delar av elektroniska kommunikationsnät eller tillhörande faciliteter kan vara nödvändiga för att skydda allmänna intressen på nationell nivå och unionsnivå. Dessa kan omfatta grävning, byggande, stadsplanering, miljötillstånd och andra tillstånd samt ledningsrätter. För att underlätta utbyggnaden bör därför alla regler om villkor och förfaranden för beviljande av tillstånd och ledningsrätter rationaliseras och vara konsekventa på nationell nivå.

För att undvika onödiga förseningar måste de behöriga myndigheterna avgöra om tillståndsansökan är fullständig inom 15 dagar från mottagandet.

Sammanfattningsvis är det troligt att förslaget kommer innebära initialt större administrativ påverkan på trafikkontorets verksamhet. Dock är det i dagsläget för tidigt att veta till vilken omfattning.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 16 maj 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen ställer sig bakom dotterbolagens svar i sin helhet.

Koncernledningen vill särskilt betona innehållet i Stokabs remissvar angående vikten av att kunna neka tillträde till kanalisation för det fall då svartfiber erbjuds på likvärdiga villkor. Mer detaljer om betydelsen av detta och motiven till varför finns att läsa i Stokabs remissvar.

Underremiss

AB Familjebostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Bolaget stöder förslaget i sin helhet. Investeringar i digital infrastruktur är avgörande för att möta framtida utmaningar i informationsamhället. Det är viktigt att övervaka och utvärdera genomförandet av lagen för att säkerställa att den ger önskade resultat.

AB Stokabs remissvar har i huvudsak följande lydelse:

AB Stokab tillgodoser genom sin affärsmodell och sitt fibernät det behov GIA är avsedd för. Det är därför viktigt att förutsättningarna för affärsmodellen värnas genom möjligheten att även fortsättningsvis kunna neka tillträde till kanalisation för det fall svartfiber erbjuds på likvärdiga villkor.

I förslaget till GIA föreskrivs vilken minimiinformation om befintlig fysisk infrastruktur som behöver tillhandahållas digitalt av bland andra nätägare, inklusive geodata, via centrala informationspunkter. Motsvarande krav i Utbyggnadsdirektivet har kunnat uppfyllas genom den befintliga webbtjänsten Ledningskollen. Detta har enligt Stokabs uppfattning fungerat väl och minskat den administrativa bördan. Mot denna bakgrund och mot bakgrund av att svartfiber finns att tillgå i stora delar av landet och att tillträde till kanalisation därför endast efterfrågas i mycket begränsad utsträckning, är det viktigt att säkerställa att Ledningskollen även fortsättningsvis kan användas för att uppfylla de krav som ställs i förslaget till GIA samt att den administrativa bördan av kravet på tillhandahållande av minimiinformation om befintlig fysisk infrastruktur minimeras.